

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 / 617	Doknr.: - 80
Mottatt: 14 APR 2003 MH/MAT	
Saksbeh.: KRØ	Ark.: 60
Kopi:	Avskr.:

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres ref: Vår ref: Saksbeh: Arkivkode: Dato:
02/00362-7 Gunnar Dalen, 74 38 26 83 V9 &58 28.03.03

Uttalelse vedr. framtidig organisering av laboratorietjenestene på matområde m.v.

Høringsnotat av 20.2.03.

Av høringsnotatet går det fram at det er ca. 60 kommunale næringsmiddellaboratorier(KNL) som det må avklares rolle og tilknytningsform for.

I Namdalen er dette laboratoriet, Namdal analysesenter, lokalisert i Namsos i tilknytning til Næringsmiddelkontrollen i Namdalen.

I høringen er diskutert 3 scenarier:

1. Baisismodellen-kun nødvendige tilpasninger i forhold til det nye Mattilsynet. Det betyr at staten overlater til dagens eiere/drivere og at staten bidrar med målrettet tiltak for å stimulere reetablering og videre drift.
2. Markedet ordner opp. Staten engasjerer seg ikke i eierskap og drift av laboratorivirksomhet utover det som kan anses som et absolutt minimum.
3. Økt statlig engasjement. Statsmodellen går ut på at staten går inn med et aktivt engasjement i laboratriemarkedet på tilbudssiden, når det off. tilbudet svekkes som følge av at de kommunale laboratoriene skilles fra tilsynsvirksomheten.

Konklusjon/vurdering:

Det er vanskelig å ha en klar mening om de 3 alternativene. Næringsmiddelkontrollen i Namdalen, KNT Namdal, har gitt uttalelse til saken, vedlagt. Deres syn bør kunne tillegges betydelig vekt. Forøvrig bør det velges en organisering som tjener kommunene i Namdalen best, og at det fortsatt må være et laboratorium i Namsos, avstanden og tidsfaktoren for visse typer prøver er allerede vanskelig nok fra Ytre Namdal til Namsos.

Med hilsen

Gunnar Dalen
jordbrukssjef

HØRINGSUTTAELSE FRA KNT Namdal:

FRAMTIDIG ORGANISERING AV LABORATORIETJENESTENE PÅ MATOMRÅDET.

KNT vil i sin høringsuttalelse ta utgangspunkt i de politiske føringer som er lagt fram av Stortinget både i tilknytning til St. prp. nr. 63 (2001-2002) og St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003).

I St.prp. nr. 63 (2001-2002) ble det foreslått at laboratorietjenestene på matområdet skal organiseres uavhengig av det nye tilsynet. I tillegg ble det sagt at staten, uavhengig av framtidig eierskap til disse tjenestene, skal sikre at

- tilsynet har tilfredsstillende tilgang på likeverdige laboratorietjenester over hele landet
- tilsynsobjektene (næringen og kommunene) har nødvendig tilgang på analysekapasitet til å tilfredsstille kravene til dokumentasjon av sin internkontroll
- kommunene har nødvendig tilgang på analysekapasitet til å gjennomføre sine oppgaver innenfor miljørettet helsevern
- laboratorietjenestene har en infrastruktur som gjør at hensynet til geografisk nærhet mellom laboratorier og brukere blir tilbørlig ivaretatt
- det til en hver tid finnes kompetanse og kapasitet til å utrede nye problemområder som måtte komme på matområdet og at det utvikles og implementeres ny metodikk etter hvert som behovet for dette utvikler seg
- det finnes laboratorier med nødvendig kompetanse og uavhengighet til å forestå referansefunksjoner for den øvrige laboratorietjenesten

I tillegg ble det også sagt at når det gjelder små kommuner med svakt næringsgrunnlag og begrensede muligheter til selvstendig etablering av tilfredsstillende infrastruktur for næringslivet, vil det være et statlig ansvar å sikre at næringsutøvere, som er etablert i slike områder, har tilgang på laboratorietjenester til bruk i sin internkontroll.

I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003) ble i tillegg følgende tre prinsipper for statens engasjement på laboratorieområdet presentert:

- statens innsats på feltet skal rettes mot å sikre en tilfredsstillende måloppnåelse i forhold til de punktene som er skissert ovenfor.
- statlig engasjement på eiersiden skal begrenses til de former for laboratorievirksomhet som av faglige eller økonomiske årsaker ikke kan ivaretas av andre aktører.
- staten skal bidra til å sikre like konkurransevilkår for privat og offentlig tjenesteyting i laboratoriemarkedet.

KNT forum, en interesseorganisasjon for KNT, har sammen med kommunene vært målbærere for at laboratorievirksomhet burde være en integrert del av tilsynet, men har overfor de besluttede myndigheter ikke nådd fram med dette synet. Kommunene som eiere av de kommunale næringsmiddeltilsynslaboratoriene har nå tatt inn over seg de politiske beslutningene som er gjort, og innreiter seg mot et markedsøkonomisk laboratoriemarked. Dette vil helt klart medføre at en del kommuner ikke vil videreføre laboratoriedriften. Men mange kommuner vil prøve å videreføre en reorganisert laboratoriedrift. Dette fordi

at eventuell transport av prøvemateriale til andre deler av landet vil være vanskelig. KNT-forum stiller seg tvilende til at et mikrobiologisk laboratorium i hvert fylke vil gi nødvendig nærhet for å overholde kvalitetskrav til avstand mellom prøveuttak og analysetidspunkt.

KNT-forum er tilfreds med at staten viser vilje til å påta seg et ansvar sammen med kommunene for å sikre at arbeidstakere på laboratorierområdet skal bli tilbudt om lag samme vilkår for omstilling som de ansatte som blir overført til Mattilsynet.

Men KNT-forum må igjen presisere at de fleste næringsmiddeltilsyn regnes som en egen juridisk enhet, det vil si at det er næringsmiddeltilsynet selv som er arbeidsgiver. Det er i slike tilfeller ingen kommune som er arbeidsgiver. Når tilsynsdelen statliggjøres og laboratoriet eventuelt blir nedlagt og det ikke finnes andre restoppgaver, er det etter 2003 ingen arbeidsplass med muligheter for omplassering å forholde seg til. Her vil staten måtte ta hovedansvaret for de ansatte.

For ansatte i de kommunale laboratoriene blir det på mange vis bare fine ord når det sies at disse arbeidstakerne skal bli tilbudt om lag samme vilkår for omstillingen som de ansatte som blir overført til Mattilsynet. Dette med bakgrunn i at et av de forventede resultatene av omstillingen, er en kraftig reduksjon i behovet for laboratoriepersonell. Disse personene vil ikke slik de fleste ansatte som overføres til Mattilsynet, finne igjen sine arbeidsoppgaver etter omstillingen. KNT-forum vil gå inn for at de av laboratoriepersonellet som blir overflødige ved omstillingsprosessen og som innehar nødvendig kvalifikasjoner, får fortrinnsrett til de stillingene ved lokal- og regionkontorer som mange steder må opprettes for å sikre tilsynet nødvendig bestillerkompetanse.

KONKLUSJON

KNT-forum mener derfor at:

- Det bør ikke opprettes egne statslaboratorier.
- Staten bør heller bruke resurser på å sørge for at laboratorier i markedet raskest mulig får kapasitet og kompetanse til å utføre analyseoppdrag som tidligere er utført av statlige laboratorier.
- I en overgangsfase må det gis aksept for at kommuner og andre interessenter bidrar med omstillingsmidler.
- I en overgangsfase (min 2003 og 2004) bør Mattilsynet innrette sine innkjøp slik at det i hovedsak blir foretatt innkjøp ved nærliggende laboratorier.
- Staten må påta seg et overordnet ansvar for de laboratoriansatte som ikke får noen arbeidsgiver å forholde seg til etter statliggjøring av tilsynsdelen.
- Laboratoriepersonell som blir overflødige i omstillingsprosessen, må få fortrinnsrett til nye stillinger i Mattilsynet hvor laboratoriekompetanse etterspørres.